Ք Ա Ղ Վ Ա Ծ Ք

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆԻՍՏԻ
Ա Ր Ձ Ա Ն Ա Գ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն Ի Ց

11 օգոստոսի 2016 թվականի N 31

---

18. «ԲԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ» ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՐՐՈՐԴ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻՆ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հավանություն տալ «Բաց կառավարման գործընկերություն» նախաձեռնության շրջանակներում Հայաստանի Հանրապետության երրորդ գործողությունների ծրագրին՝ համաձայն հավելվածի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏ — ՀՈՎԻԿ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

2016 թ. օգոստոսի 17
Երևան

Հավելված
ՀՀ կառավարության 2016 թ.
օգոստոսի 11-ի նիստի N 31
արձանագրային որոշման

ԲԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության երրորդ գործողությունների ծրագիր
(2016-2018 թվականներ)

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության միանալը Բաց կառավարման գործընկերության (այսուհետ՝ ԲԿԳ) շարժմանն ազդարարվել էր ՀՀ արտաքին գործերի նախարարի նամակով[1]՝ ողղված ԲԿԳ համակարգող խորհրդի համանախագահներին: 2011թ. հոկտեմբերի 17-ի իր նամակում նախարարը նշել էր, որ Հայաստանն ողջունում է Բաց կառավարման գործընկերության գաղափարը, որը պետությունների համար պետք է ձևավորի միասնական հարթակ՝ ստեղծելով իրենց ժողովուրդների կարիքներին առավել համապատասխանող կառավարություններ: Այդ նամակից հինգ տարի անց, 2016 թվականին վստահաբար կարող ենք փաստել, որ Բաց կառավարման գործընկերությունը այլևս կայացել, գաղափարից վերածվել է աշխարհի պետությունների շուրջ 1/3-ի համար ժողովրդավարությունը խթանող ամենաարդյունավետ գործիքներից մեկի: Այս հաջողությունն արժևորվում և գնահատվում է նաև մեր պետության կողմից, ինչի ապացույց է Հայաստանի ազգային՝ երրորդ Գործողությունների ծրագրի մշակումը:

ԲԿԳ գաղափարախոսությունն ու գործիքակազմը միանգամայն համահունչ են Հայաստանի պես ոչ մեծ, բայց բարեփոխումները վճռական և հետևողական իրականացնող երկրի նպատակներին, որը օրակարգային խնդիր է դրել բարձրացնել հանրային կառավարման համակարգի արդյունավետությունը: Չունենալով այդ խնդրին հսկայական ռեսուրսներ ուղղելու հնարավորություն՝ մենք որդեգրել ենք կառավարման համակարգի կատարելագործման այլ, առավել հիմնարար քաղաքականություն. այն է՝ կիրառել բաց կառավարման դոկտրինը: Վերջինս ենթադրում է, որ տեղեկատվության հասանելիությունը, հաշվետվողականության բարձրացումը, մասնակցային վարքագծի խթանումը կհանգեցնեն ավելի հասուն, բանիմաց, զարգացած և պատասխանատու հասարակությունների ձևավորմանը: Արդյունքում կբարձրանա կառավարման համակարգի արդյունավետությունը և անհանդուրժողականությունն այնպիսի արատավոր

[1] http://www.opengovpartnership.org/country/armenia

երևույթների հանդեպ, ինչպիսիք են կոռուպցիան, անարդարությունը և հանրային միջոցների անարդյունավետ օգտագործումը: Այս նպատակները բխում են թե՛ Հայաստանի Հանրապետության 2015 թվականի սահմանադրական փոփոխություններից, թե՛ Կառավարության ծրագրից և թե՛ համընդհանուր և ոլորտային ռազմավարական փաստաթղթերից, որոնց կիրարկման համար ձեռնարկվում են թիրախային միջոցառումներ և ծրագրեր:

Բաց կառավարումն ինքնին չի նշանակում կառավարման արդյունավետության բարձրացում, սակայն դրա միջոցով հնարավոր է ներդնել վերահսկողական նոր գործիքակազմ, բարձրացնել հաշվետվողականությունը, թափանցիկ դարձնել պետական գերատեսչությունների աշխատանքը, դրանով իսկ հզորացնել ժողովրդի իշխանությունը, ինչն էլ իր հերթին կհանգեցնի արդյունավետ կառավարմանը: Այս ամենից ելնելով՝ Հայաստանը շարունակում է առավել մեծ պարտավորվածությամբ ԲԿԳ սկզբունքները կյանքի կոչելու ուղին, ինչը պատվաբեր է 21-րդ դարի յուրաքանչյուր ժողովրդավար պետության համար: Կարևոր է նաև, որ ամրապնդվում է քաղաքացի-պետություն փոխգործակցության նոր մշակույթը՝ ապահովելով քաղաքացու ակտիվ մասնակցությունն որոշումների կայացման և քաղաքականության մշակման գործընթացներում:

ԲԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՔԱՅԼԵՐԸ

Հայաստանի Հանրապետությունը 2011-2016թթ. ընթացքում ԲԿԳ իր երկու ազգային ծրագրերի միջոցով շոշափելի բարեփոխումներ է իրականացրել այնպիսի կարևորագույն ոլորտներում, ինչպիսիք են բյուջետային համակարգը (օրինակ՝ Ծրագրային բյուջետավորումը), հանքարդյունաբերությունը (օրինակ՝ Արդյունահանող ճյուղերի թափանցիկության նախաձեռնությանը միանալու գործընթացը), առողջապահությունը, կրթությունը, տեղական ինքնակառավարումը, տեղեկատվության ազատությունը, պետական գնումների բարեփոխումները, իրավաստեղծ գործունեությունը, տեղեկատվության մատչելիությունը և այլն: Շուրջ 20-ից ավել հանձնառությունների միջոցով թիրախավորված գործողություններ են ձեռնարկվել ԲԿԳ հիմնական մարտահրավերների ուղղությամբ՝ բարելավելով հանրային ծառայությունների մատուցումը, հանրային միջոցների արդյունավետ կառավարումը, հանրային վստահության խթանումը, ինչպես նաև ապահով համայնքների ստեղծումը:

Հայաստանի կողմից արդեն իսկ որդեգրած մոտեցում է դարձել ԲԿԳ սկզբունքներին համահունչ գործելաոճը նաև ԲԿԳ գործողությունների ծրագրից դուրս: Դրա վառ օրինակն է նախորդ Գործողությունների ծրագրերով ստանձնած

պարտավորությունների շարունակականությունը: Նախորդ Գործողությունների ծրագրերով ստանձնած հանձնառությունները շարունակականորեն իրականացվում են անկախ դրանց՝ հաջորդ ԲԿԳ ծրագրերում չընդգրկելու հանգամանքից: Այսպես օրինակ՝ արդեն իսկ ներդրվել է *«Mail-Armenia»* համակարգը, որը գործում է *e-Citizen* պորտալի ներքո և ՀՀ քաղաքացիներին ամրակցվում են անձնական էլեկտրոնային հասցեներ: Աշխատանքներ են տարվում պաշտոնական ծանուցումներն ուղարկել նաև այդ համակարգի միջոցով: «*Համայնքների տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության թափանցիկության ապահովում*» հանձնառությունը իրականացվելու է Հայաստանի 20000-ից պակաս բնակչություն ունեցող համայնքների համար: Կշարունակվի նաև *համայնքապետարանների գործունեության, տեղական ինքնակառավարման մարմիններին (այսուհետ՝ ՏԻՄ) (համայնքների ղեկավարներին և ավագանիների անդամներին) վերապահված լիազորությունների իրականացման արդյունավետության բարձրացումը*՝ քաղաքացիների սպասարկման նոր գրասենյակների բացման, ինչպես նաև համայնքների ղեկավարների և ավագանիների անդամների վերապատրաստման միջոցով: Հայաստանն ավարտին կհասցնի արդեն իսկ մեկնարկած *Արդյունահանող ճյուղերի թափանցիկության նախաձեռնությանը* միանալու գործընթացը:

Բացի այդ, երկրորդ Գործողությունների ծրագրով ստանձնած և, օբյեկտիվ հանգամանքներից ելնելով սահմանված վերջնաժամկետներում ավարտին չհասցրած հանձնառությունները ևս շարունակվելու են և ավարտին են հասցվելու՝ անկախ դրանց՝ երրորդ Գործողությունների ծրագրում չներառելու հանգամանքից:

Ի հավելումն վերոգրյալի՝ հարկ է նշել, որ Կառավարությունը հայտնել է և հաստատակամ է իր պատրաստակամության մեջ համատեղ աշխատել և աջակցել Գործողությունների ծրագրերի մշակման ընթացքում ստացված այն առաջարկների իրականացմանը, որոնք ԲԿԳ ձևաչափին չհամապատասխանելու պատճառով չեն ընդգրկվել Գործողությունների ծրագրերում, սակայն կարող են նպաստել կառավարման արդյունավետության բարձրացմանը:

Ոգեշնչող է, որ մեր երկրի ջանքերը նկատվում և գնահատվում են թե՛ հայաստանյան քաղաքացիական հասարակության կողմից, և թե՛ միջազգային հանրության կողմից: Մասնավորապես, 2015 թվականի սեպտեմբերին «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպության կողմից նախաձեռնած 13-րդ «Ոսկե բանալի և ժանգոտ կողպեք» ամենամյա մրցանակաբաշխությանը «Բաց կառավարման գործընկերություն» միջազգային նախաձեռնության շրջանակում հայաստանյան գործողությունների ծրագրի հանձնառությունների լավագույն իրականացման համար ՀՀ կառավարության աշխատակազմն արժանացավ «Ոսկե բանալի» մրցանակին: 2015 թվականի հոկտեմբերին Մեքսիկայի Միացյալ Նահանգների Մեխիկո քաղաքում ԲԿԳ նախաձեռնության գլոբալ համաժողովի շրջանակներում ամփոփվել են նախաձեռնության ամենամյա միջազգային մրցանակաբաշխության արդյունքները,

որին առաջին անգամ մասնակցելու հայտ ներկայացրած Հայաստանն արժանացել է բարձր մրցանակի՝ զբաղեցնելով տարածաշրջանում (Ասիա-Խաղաղօվկիանոսյան) առաջին տեղը, և ստանալով այսպես կոչված՝ «Տարածաշրջանային չեմպիոն» կոչումը: Մրցանակաբաշխությանը Հայաստանը ներկայացրել է «Համայնքային կառավարման տեղեկատվական համակարգի ստեղծում և ներդրում ՀՀ համայնքապետարաններում» նախաձեռնությունը: Մրցույթում այն ներկայացվել է «Խելացի համայնք» (Smart Municipality) անվանմամբ: Ծրագրի նպատակն է Հայաստանի ՏԻՄ-երի գործունեության արդյունավետության բարձրացումը և բաց կառավարման միջոցով համայնքների բնակիչներին ՏԻՄ-երի կողմից մատուցվող հանրային ծառայությունների բարելավումը:

ԾՐԱԳՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԸ

Նախորդ երկու Գործողությունների ծրագրերի մշակման և իրականացման արդյունքում կուտակված աննախադեպ փորձը, ԲԿԳ միջազգային ցանցը և անկախ հաշվետվական մեխանիզմի (այսուհետ՝ ԱՀՄ) առաջարկությունները հանդիսացան այն անկյունաքարը, որի հիման վրա ՀՀ կառավարությունը՝ քաղաքացիական հասարակության, միջազգային գործընկեր կազմակերպությունների և այս անգամ նաև անհատ քաղաքացիների ու մասնավոր հատվածի ներկայացուցիչների հետ համատեղ, նախաձեռնեց երրորդ Գործողությունների ծրագրի մշակման գործընթացը: Այժմ, առաջնորդվելով այն համոզմունքով, որ բազմակողմ համագործակցության և շահագրգիռ քննարկումների արդյունքում մշակված ծրագիրը հանգեցնում է որակապես բարձր և առավել շոշափելի արդյունքների, ԲԿԳ-Հայաստան երրորդ Գործողությունների ծրագիրը (այսուհետ՝ ծրագիր) մշակվեց հենց այդ տրամաբանությամբ: Այսինքն, առաջնահերթ կարևորություն էր տրված ծրագրի՝ ԲԿԳ հիմնարար սկզբունքներին համապատասխան մշակման փուլ անցկացնելու խնդրին, որն իր շղթայական ազդեցությունը պետք է ունենա հաջորդող 2 տարիների իրականացման ողջ գործընթացի վրա:

Գաղափարների հրավեր և բաց մրցույթ

Ծրագրի մշակման փուլը սկսվեց դեռևս 2016 թվականի հունվարից, երբ նախապես կազմվեց ծրագրի նախագծման քայլերի հաջորդականությունն ու ժամանակացույցը[2]: Այն ներկայացվեց և քննարկվեց նաև փետրվարի 15-ին նախաձեռնության հայաստանյան աշխատանքները համակարգող աշխատանքային խմբի (այսուհետ՝ աշխատանքային խումբ) ընդլայնված նիստի ժամանակ, որտեղ ՀՀ կառավարությունը հայտարարեց ծրագրի մշակման գործընթացի մեկնարկի մասին:

[2] http://ogp.am/u_files/file/2016_2018APDev_Timeline.pdf

Արդյունքում համաձայնեցված ժամանակացույցը հանդիպման հաջորդ օրն ուղարկվեց սույն գործընթացում ներգրավված կողմերին և միաժամանակ հրապարակվեց նաև www.ogp.am կայքում[3]: Այնուհետև հրապարակվեցին հանձնառությունների ներկայացման համար սահմանված ձևաչափը և հայերեն ուղեցույցն այն հիմնական չափորոշիչների մասին, որոնցով պետք էր առաջնորդվել Գործողությունների ծրագրի հանձնառությունները մշակելիս[4]: Ուղեցույցում տեղեկություն էր տրված ԲԿԳ 4 հիմնարար սկզբունքների և SMART չափանիշների մասին:[5] Հայտարարվել էր նաև, որ ԲԿԳ սկզբունքներին համապատասխանելուց բացի Բաց կառավարման գործընկերություն-Հայաստան երրորդ գործողությունների ծրագիրը մշակելիս նախապատվությունը կտրվի այն առաջարկներին, որոնք, բացի նշված Բաց կառավարման գործընկերության չափանիշերի համապատասխանությունից, միաժամանակ միտված կլինեն Միացյալ ազգերի կազմակերպության կողմից հաստատված կայուն զարգացման նպատակների իրականացմանը և համահունչ կլինեն Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն ռազմավարությանը: Նախապես ուղեցույցում նշվել էր, որ առաջարկությունները, որոնք ենթադրում են նոր օրենքների նախագծերի մշակման և ընդունման, ինչպես նաև գործող օրենքներում փոփոխությունների կատարման պահանջ *(նշված պահանջի ապահովումը դուրս է ՀՀ կառավարության լիազորությունների շրջանակից)*, գործողությունների ծրագրում չեն ընդգրկվի: Բացի այդ, Ծրագիրը կազմելու նպատակով առաջարկություններ ներկայացնելու հրավերը էլեկտրոնային եղանակով ուղարկվել է աշխատանքային խմբի անդամ քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչներին, իսկ պետական գերատեսչություններին տրվել է համապատասխան հանձնարարական: Նախագիծը, ինչպես նաև առաջարկություններ ներկայացնելու վերաբերյալ հայտարարությունը գործընթացում ակտիվ ներգրավված ՀԿ-ների կողմից շրջանառվել են նաև այլ գործընկեր ՀԿ-ների և քաղաքացիների միջև:

<u>Քաղաքացիական նախաձեռնություններ</u>

Հնարավորինս լայն շրջանակներին, այդ թվում անհատ քաղաքացիներին, գործարարներին, ընկերություններին՝ անկախ կազմակերպաիրավական ձևից, ԲԿԳ ծրագրի համար առաջարկներ ներկայացնելու հնարավորություն ընձեռելու նպատակով ՀՀ Կառավարությունը ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի «Կոյքա» նորարարական լաբորատորիայի աջակցությամբ մշակեց crowdsourcing նոր առցանց գործիք: Արդյունքում հայտարարվեց գաղափարների մրցույթ, և այս գործիքի միջոցով ներկայացվեց 18 առաջարկ[6]:

[3] http://ogp.am/hy/news/item/2016/02/16/AP3/
[4] http://ogp.am/hy/news/item/2016/03/15/manual_commitments/
[5] http://ogp.am/u_files/file/Manual%20for%20AP%20commitments_Final.pdf
[6] http://ogp.am/hy/news/item/2016/04/13/3AP_contest/

2016թ. ապրիլին Կառավարությունը ԲԿԳ հայաստանյան գործընթացի պատմության մեջ առաջին անգամ ձեռնարկեց նաև [մարզային հանդիպումներ](http://ogp.am/hy/news/item/2016/04/22/regions/)՝ նպատակ ունենալով ներգրավել մարզային և մասնագիտացված հասարակական կազմակերպություններին, ինչպես նաև բարձրացնել ԲԿԳ նախաձեռնության և Գործողությունների 3-րդ ծրագրի մշակման մասին իրազեկվածության մակարդակը նաև մայրաքաղաքի շրջանակներից դուրս: Իրազեկման արշավը մեկնարկեց Երևանում ՄԱԿ-ի գրասենյակում կայացած հանդիպումով, իսկ մնացած հանդիպումներն անցկացվեցին ըստ նախօրոք հրապարակված ժամանակացույցի՝ Գյումրիում, Վանաձորում, Դիլիջանում, Արմավիրում և Գորիսում:[7] Բացի աշխատանքային խմբի անդամներից, հանդիպումներին մասնակցում էին նաև քաղաքացիական հասարակության և միջազգային գործընկեր կազմակերպություն-ների ներկայացուցիչները:

Կազմակերպվել են նաև հանդիպում-քննարկումներ տարբեր ոլորտի փորձագետների հետ, որոնց ընթացքում գեներացվել են նոր մտքեր հավակնոտ հանձնառությունների տեսքով:

Արդյունքում ստացվել և մշակվել է 70-ից ավելի առաջարկություն: ՀՀ կառավարության աշխատակազմի կողմից առաջարկների ամփոփ փաթեթը ներկայացվել է աշխատանքային խմբի անդամների քննարկմանը: Ստացված առաջարկություններն անցել են քննարկումների մի քանի փուլ: Նախ դրանց գերակշռող մեծամասնությունը շրջանառվել է պետական գերատեսչությունների միջև՝ մասնագիտական կարծիք ստանալու նպատակով: Այնուհետև ՀՀ կառավարության աշխատակազմի կողմից կազմակերպվել են մի շարք հանդիպում-քննարկումներ առաջարկների հեղինակների և համապատասխան պետական գերատեսչությունների ներկայացուցիչների հետ: Առանձին քննարկվել են նաև գերատեսչություններից ստացված առաջարկները:

Բազմաշահառու քննարկում

2016թ. հունիսի 11-12-ը Աղվերանում, ՄԱԿ-ի ԶԾ-ի աջակցությամբ, կայացավ աշխատանքային խմբի ընդլայնված արտագնա նիստը՝ *«ԲԿԳ 2016-2018թթ. Գործողությունների ծրագրի աշխապաժողով»* խորագրով: Առաջարկները քննարկելու նպատակով մասնակիցները բաժանվել էին քաղաքացիական հասարակության և պետական մարմինների ներկայացուցիչներից կազմված երկու ենթախմբերի: Յուրաքանչյուր խումբ առանձին քննարկեց առաջարկությունների փաթեթը: Ենթախմբերը պետք է գնահատեին առաջարկությունները և որոշեին դրանք ընդգրկել (եթե համապատասխանում է ԲԿԳ չափանիշներին և սկզբունքներին) կամ չընդգրկել (եթե չի համապատասխանում ԲԿԳ չափանիշներին և սկզբունքներին) ԲԿԳ ԱԾ-ում: Դրա հիման վրա ենթախմբերը կազմեցին իրենց համար ընդունելի կարճ ցուցակ: Այդ երկու կարճ ցուցակների համադրմամբ

[7] http://ogp.am/hy/news/item/2016/04/22/regions/

կազմվեց ընդհանուր միասնական կարճ ցուցակ: Այն առաջարկությունները, որոնք ընդգրկված էին միայն մեկ ենթախմբի կարճ ցուցակում, ևս քննարկվեցին և դրանցից որոշները նույնպես համալրեցին միասնական կարճ ցուցակը: Հարկ է նշել, որ բացի աշխատանքային խմբի անդամներից ենթախմբերի աշխատանքներին, ինչպես նաև ընդհանուր հանդիպմանը մասնակցում էին նաև պլիհասարակական կազմակերպությունների, միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ, աշխատանքային խմբի անդամ չհանդիսացող պետական գերատեսչությունների ներկայացուցիչներ, ինչպես նաև մի շարք ոլորտներում բարձր համբավ ունեցող փորձագետներ:

Ծրագրի նախագծի վերջնական տարբերակը քննարկվել և հավանության է արժանացել հունիսի 20-ին կայացած աշխատանքային խմբի ընդլայնված նիստում:

Ընդհանուր առմամբ ներկայացվել էր **շուրջ 70 առաջարկություն, որոնցից ընտրվեցին 8-ը,** որոնք համապատասխանում էին ԲԿԳ սկզբունքներին և ձևաչափին: Ծրագրում ներառված յուրաքանչյուր պարտավորություն թիրախային է և ընտրված է համակողմանի քննարկումների արդյունքում:

ՀՀ կառավարությունը, իր ԲԿԳ երրորդ գործողությունների ծրագիրը մշակելիս, առաջնորդվել է ԲԿԳ մարտահրավերների հաղթահարմանն ուղղված համապատասխան պարտավորությունների ներգրավման սկզբունքով, ԲԿԳ սկզբունքներով և www.opengovpartnership.org կայքում առկա գործողությունների ծրագրի մշակման ձևաչափով, ինչպես նաև Միացյալ ազգերի կազմակերպության կողմից հաստատված կայուն զարգացման նպատակներով ու ազգային հակակոռուպցիոն ռազմավարությամբ:

Ստացված և Ծրագրում չներառված առաջարկությունների վերաբերյալ կազմվել է ամփոփաթերթ, որտեղ նշվել է դրանք ծրագրում չընդգրկելու հիմնավորումը և պարզաբանումը: Այդ ամփոփաթերթը ներկայացվել է աշխատանքային խմբի անդամներին և տեղադրվել www.ogp.am կայքում՝ ապահովելով դրա հասանելիությունը հանրության համար:

ՀՀ կառավարությունը բարձր է գնահատում ԲԿԳ երրորդ գործողությունների ծրագիրը մշակելու գործընթացում ներգրավված բոլոր կողմերի, մասնավորապես՝ պետական գերատեսչությունների, քաղաքացիական հասարակության, միջազգային կազմակերպությունների, մասնավոր հատվածի ներկայացուցիչների, փորձագետների և անհատ քաղաքացիների ջանքերը: Նշված գործընթացում ներգրավված են եղել կազմակերպություններ և անձինք ըստ Ցանկ N1-ի:

ԲԿԳ-Հայաստան երկրորդ գործողությունների ծրագրի վերաբերյալ անկախ հաշվետվական մեխանիզմի (այսուհետ՝ ԱՀՄ) հետազոտողի զեկույցի առաջարկությունների հիման վրա ՀՀ կառավարությունը զգալի շտկումներ իրականացրեց ծրագրի մշակման գործընթացում: Այսպես, օրինակ մշակվեց և հրապարակվեց ծրագրի մշակման ժամանակացույցը և ծրագրում հանձնառություն-ների չափանիշների վերաբերյալ ուղեցույցը, ներգրավվեցին թվով ավելի շատ ՀԿ-

ներ ու առաջին անգամ, անհատ քաղաքացիներ, իրականացվեցին մի շարք իրազեկման մարզային արշավներ և հանդիպումներ, կազմակերպվեցին բազմաթիվ շահագրգիռ քննարկումներ, ներգրավվեցին նաև տարբեր ոլորտների փորձագետներ և մասնավոր հատվածի ներկայացուցիչներ: Ծրագրի մշակման գործընթացի վերաբերյալ հանրային իրազեկման մակարդակի բարձրացման նպատակով նկարահանվեց և հեռարձակվեց հեռուստահաղորդում: Թվարկված նյութերը տեղադրվել են և հասանելի են ogp.am կայքում:

ԲԿԳ ՀԱՆՁՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

I. ԹԱՓԱՆՑԻԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՇՎԵՏՎՈՂԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ

<table>
<tr><th colspan="3">1. Պատասխանատու գործուղում. Հանրապետական գործադիր մարմինների և տարածքային կառավարման մարմինների պաշտոնատար անձանց արտասահման գործուղումների թափանցիկության և հաշվետվողականության ապահովում</th></tr>
<tr><td colspan="2">Պարտավորության մեկնարկի և ավարտի ժամկետները
2016թ. հոկտեմբեր - 2017թ. հունիս</td><td>Նոր հանձնառություն</td></tr>
<tr><td colspan="2">Լիազոր մարմինը</td><td>ՀՀ արդարադատության նախարարություն</td></tr>
<tr><td colspan="2">Լիազոր մարմնի պատասխանատու անձը</td><td>Դիանա Ղազարյան</td></tr>
<tr><td colspan="2">Պաշտոնը, վարչությունը</td><td>ՀՀ արդարադատության նախարարության աշխատակազմի հակակոռուպցիոն և քրեակատարողական քաղաքականության մշակման վարչության պետի տեղակալ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Էլ. հասցեն</td><td>diana_ghazaryan@yahoo.com</td></tr>
<tr><td colspan="2">Հեռախոսահամարը</td><td>(+37410)594157</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Այլ շահագրգիռ մարմիններ</td><td>Այլ շահագրգիռ պետական մարմիններ</td><td>ՀՀ կառավարության աշխատակազմ, ՀՀ ֆինանսների նախարարություն, ՀՀ արտաքին գործերի նախարարություն</td></tr>
<tr><td>Քաղաքացիական հասարակություն, մասնավոր հատված</td><td>«Հելիքս» ՍՊԸ (համաձայնությամբ), «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» ՀԿ (համաձայնությամբ)</td></tr>
</table>

Կարգավորման ենթակա խնդիրը	«Հանրապետական գործադիր մարմինների և տարածքային կառավարման մարմինների ներկայացուցիչների՝ արտասահման գործուղումների մասին» ՀՀ վարչապետի 2013 թվականի նոյեմբերի 26-ի N 1087-Ն որոշմամբ սահմանվում են հանրապետական գործադիր մարմինների կամ տարածքային կառավարման մարմինների ղեկավարների, նրանց տեղակալների կամ պաշտոնատար այլ անձանց՝ արտասահման գործուղման մեկնելու համար ՀՀ վարչապետի թույլտվությունը ստանալու և գործուղումից վերադառնալուց հետո ՀՀ կառավարության աշխատակազմ գործուղման արդյունքների մասին հաշվետվություն ներկայացնելու ընթացակարգերը: Հաշվետվություններում ներկայացվում է տեղեկատվություն գործուղման նպատակի, հրավիրողի, քննարկված թեմաների, ելույթների, հանդիպումների, ընդունված որոշումների, ստորագրված փաստաթղթերի, ակնկալվող արդյունքների և այլնի վերաբերյալ: Վերոնշյալ անձանց գործուղելու մասին ՀՀ վարչապետի անհատական որոշումները հրապարակվում են ՀՀ կառավարության www.e-gov.am կայքում: Սակայն արտասահման գործուղման արդյունքների մասին հաշվետվությունները չեն հրապարակվում:
Հիմնական նպատակը	Հանրապետական գործադիր մարմինների կամ տարածքային կառավարման մարմինների ղեկավարների, նրանց տեղակալների կամ պաշտոնատար այլ անձանց գործուղելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից հատկացվող ֆինանսավորման արդյունավետության և հաշվետվողականության բարձրացում, ՀՀ կառավարության գործունեության թափանցիկության բարելավում:
Պարտավորության հակիրճ նկարագրությունը	Կստեղծվի «բաց տվյալների» սկզբունքի հիման վրա՝ պաշտոնատար անձանց արտասահման գործուղումների որոշումների և դրանց հաշվետվությունների հրապարակման միասնական հարթակ՝ որոնման հնարավորությամբ:
ԲԿԳ ո՞ր մարտահրավերից է բխում պարտավորությունը	Հանրային ռեսուրսների առավել արդյունավետ կառավարում, հանրային օրինավորության խթանում

Համապատասխանությունը ԲԿԳ արժեքներին	Գործուղումների արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունների հանրայնացումը կհանգեցնի նախկինում քաղաքացիների համար չհրապարակվող տեղեկատվության հասանելիությանը և հանրային հաշվետվողականության բարձրացմանը		
Հավակնություն	Գործուղումների հաշվետվությունների հասանելիությունը կապահովի պետական միջոցների առավել նպատակային օգտագործմանը, հաշվետվողականության և վստահության բարձրացմանը:		
Պարտավորության կատարման ստուգելի և չափելի չափանիշներ		Մեկնարկի օր	Ավարտի օր
1. Պաշտոնատար անձանց արտասահման գործուղումների թույլտվությունների կարգը սահմանող իրավական ակտերում փոփոխությունների և լրացումների մշակում և քննարկում շահագրգիռ քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների հետ:		2016թ. սեպտեմբեր	2017թ. հունվար
2. Իրավական ակտերի նախագծերի համաձայնեցում շահագրգիռ գերատեսչությունների հետ և ընդունում:		2017թ. հունվար	2017թ. ապրիլ
3. Հանրապետական գործադիր մարմինների կամ տարածքային կառավարման մարմինների ղեկավարների, նրանց տեղակալների կամ պաշտոնատար այլ անձանց արտասահման գործուղումների որոշումների և հաշվետվությունների հրապարակման՝ օգտագործողի համար մատչելի միասնական տեղեկատվական հարթակի ստեղծում:		2017թ. մայիս	2017թ. հոկտեմբեր

2. Կառավարության դրամաշնորհների հաշվետվողականություն. ՀՀ պետական բյուջեից դրամաշնորհների հատկացման թափանցիկության և հաշվետվողականության ապահովում	
Պարտավորության մեկնարկի և ավարտի ժամկետները **2016թ. սեպտեմբեր - 2017թ. հունիս**	Նոր հանձնառություն

Լիազոր մարմինը		ՀՀ արդարադատության նախարարություն
Լիազոր մարմնի պատասխանատու անձը		Դիանա Ղազարյան
Պաշտոնը, վարչությունը		ՀՀ արդարադատության նախարարության աշխատակազմի հակակոռուպցիոն և քրեակատարողական քաղաքականության մշակման վարչության պետի տեղակալ
էլ. հասցեն		diana_ghazaryan@yahoo.com
Հեռախոսահամարը		(+37410)594157
Այլ շահագրգիռ մարմիններ	Այլ շահագրգիռ պետական մարմիններ	ՀՀ կառավարության աշխատակազմ, ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
	Քաղաքացիական հասարակություն, մասնավոր հատված	«Արմավիրի զարգացման կենտրոն» ՀԿ (համաձայնությամբ)
Կարգավորման ենթակա խնդիրը		ՀՀ պետական բյուջեից դրամաշնորհների հատկացման գործընթացները կանոնակարգվում են «Պետական բյուջեի մասին» ՀՀ օրենքով, «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքով, «ՀՀ պետական բյուջեից իրավաբանական անձանց սուբսիդիաների և դրամաշնորհների հատկացման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2003թ. դեկտեմբերի 24 N 1937-Ն որոշմամբ և «ՀՀ պետական բյուջեից ՀՀ Նախագահի աշխատակազմին հատկացված միջոցները հասարակական կազմակերպություններին որպես դրամաշնորհներ հատկացնելու կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ Նախագահի 2008թ. մայիսի 19-ի ՆՀ-118–Ն հրամանագրով: Սահմանված չեն լիազոր մարմնի կողմից դրամաշնորհի տրամադրման համար կազմակերպված մրցույթների մասնակցած և հաղթող ճանաչված կազմակերպությունների վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման, դրամաշնորհային ծրագրերը իրականացնող կազմակերպությունների կողմից հաշվետվությունների ներկայացման և լիազոր մարմնի կողմից այդ հաշվետվությունների հրապարակման ընթացակարգերը:

Հիմնական նպատակը	Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից հատկացվող դրամաշնորհների օգտագործման արդյունավետության բարձրացում, դրամաշնորհների տրամադրման ընթացակարգերի և դրամաշնորհներով իրականացված ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվության մատչելիության, դրամաշնորհների հասցեականության, ոլորտի հաշվետվողականության և թափանցիկության բարելավում:		
Պարտավորության հակիրճ նկարագրությունը	Պետական բյուջեից դրամաշնորհի ստանալու մրցույթին մասնակցած և հաղթող ճանաչված կազմակերպությունների ցանկի, ինչպես նաև դրամաշնորհներով իրականացված ծրագրերի հաշվետվությունների հրապարակում համապատասխան պետական մարմնի պաշտոնական կայքում:		
ԲԿԳ ո՞ր մարտահրավերից է բխում պարտավորությունը	Հանրային ռեսուրսների առավել արդյունավետ կառավարում, հանրային վստահության բարելավում, հանրային օրինավորության խթանում		
Համապատասխանությունը ԲԿԳ արժեքներին	Պետական բյուջեից տրամադրվող դրամաշնորհներով իրականացված ծրագրերի հաշվետվությունների հրապարակումը կխթանի հանրային հաշվետվողականու-թունը, ինչը կնպաստի պետական միջոցների ծախսման արդյունավետության բարձրացմանը և հասցեական օգտագործմանը: Պետական բյուջեից դրամաշնորհի ստանալու մրցույթին մասնակցած և հաղթող ճանաչված կազմակերպությունների ցանկի հրապարակումն հանգեցնելու է տեղեկատվության հասանելիության մակարդակի ընդլայնմանը:		
Հավակնություն	Պետական բյուջեի միջոցների արդյունավետ կառավարում, իրականացվող դրամաշնորհային ծրագրերի որակական փոփոխություն, հաշվետվողականու-թյան, թափանցիկության և վստահության բարձրացում:		
Պարտավորության կատարման ստուգելի և չափելի չափանիշներ		Մեկնարկի օր	Ավարտի օր
1. Դրամաշնորհների տրամադրման կարգերը սահմանող իրավական ակտերում փոփոխությունների և լրացումների մշակում և քննարկում շահագրգիռ քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների հետ:		2016թ. սեպտեմբեր	2016թ. դեկտեմբեր

2. Իրավական ակտերի նախագծերի համաձայնեցում շահագրգիռ գերատեսչությունների հետ և ընդունում:	2017թ. հունվար	2017թ. մայիս
3. Դրամաշնորհ ստացած կազմակերպությունների հաշվետվությունների հրապարակում դրամաշնորհներ տրամադրող լիազոր մարմինների պաշտոնական կայքերում:	2017թ. հունիս	Շարունակական
4. ՀՀ պետական բյուջեից դրամաշնորհների տրամադրման մրցույթներին մասնակցած և հաղթող ճանաչված կազմակերպությունների ցանկի տեղադրում դրամաշնորհներ տրամադրող լիազոր մարմինների պաշտոնական կայքերում:	2017թ. հունիս	Շարունակական

3. «Ավելի ինտերակտիվ բյուջե». Պետական բյուջեի թափանցիկության ապահովում՝ «բաց տվյալների» սկզբունքի կիրառմամբ		
Պարտավորության մեկնարկի և ավարտի ժամկետները **2016թ. դեկտեմբեր - 2018թ. հունիս**		Նոր հանձնառություն
Լիազոր մարմինը		ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
Լիազոր մարմնի պատասխանատու անձը		Ժիրայր Տիտիզյան
Պաշտոնը, վարչությունը		ՀՀ ֆինանսների նախարարության աշխատակազմի գործառնական վարչության պետ
էլ. հասցեն		zhirayr.titizyan@minfin.am
Հեռախոսահամարը		(+37411)910406
Այլ շահագրգիռ մարմիններ	Այլ շահագրգիռ պետական մարմիններ	ՀՀ կառավարության աշխատակազմ
	Քաղաքացիական	«Հելիքս» ՍՊԸ (համաձայնությամբ), «Կոմպասս» կրթական, հետազոտական և

	հասարակություն, մասնավոր հատված	խորհրդատվական կենտրոն» ՀԿ (համաձայնությամբ)
Կարգավորման ենթակա խնդիրը		Ներկայումս ՀՀ քաղաքացիները հնարավորություն ունեն ՀՀ կառավարության և ՀՀ ֆինանսների նախարարության վեբ-կայքերում տեղադրված առցանց էլեկտրոնային ինտերակտիվ բյուջեի միջոցով տեղեկանալ ՀՀ պետական բյուջեի կառուցվածքին, ըստ գործառական դասակարգման՝ ծախսերի պլանավորված և փաստացի մեծություններին: Համակարգի թերությունը կայանում է նրանում, որ չնայած այն օգտագործողին տրամադրում է վերոնշյալ տեղեկատվությունը ՀՀ պետական բյուջեի վերաբերյալ, սակայն այն կառուցված չէ «բաց տվյալների» սկզբունքերի հիման վրա: Համակարգը օգտագործողին չի ընձեռում տեղեկատվությունը ներբեռնելու և այն՝ իր նպատակների համար մշակելու հնարավորություն:
Հիմնական նպատակը		էլեկտրոնային «ինտերակտիվ բյուջե» համակարգի կատարելագործումը հնարավորություն կտա բացի ծախսային մասից ինտերակտիվ եղանակով ցույց տալ բյուջեի ոչ միայն պլանավորված, այլ նաև ըստ ձևավորման աղբյուրների փաստացի եկամուտները, համապատասխան կատարելագործված գործիքների կիրառմամբ հնարավոր դարձնել կոնկրետ տվյալների որոնումը (օրինակ բյուջեի ծախսերի բաշխումը ՀՀ պետական մարմինների ներսում և այլն), ինչպես նաև տեղեկատվությունը դարձնել մատչելի այն օգտագործողի կողմից հետագա մշակման համար (Machine readable): Այն կապահովի ՀՀ պետական բյուջեի մասին տեղեկատվության օգտագործման մատչելիությունը, կբարելավի ՀՀ պետական բյուջեի փաստացի ծախսերի և հավաքագրված եկամուտների վերաբերյալ տեղեկատվության թափանցիկությունը:
Պարտավորության հակիրճ նկարագրությունը		Պետական բյուջեի թափանցիկության մակարդակի բարելավում՝ «բաց տվյալների» սկզբունքի հիման վրա:
ԲԿԳ ո՞ր մարտահրավերից է բխում պարտավորությունը		Հանրային ծառայությունների բարելավում, հանրային օրինավորության խթանում

Համապատասխանությունը ԲԿԳ արժեքներին	«Բաց տվյալների» սկզբունքի կիրառմամբ՝ ինտերակտիվ ձևաչափով պետական բյուջեի ծախսային և եկամտային հոդվածների առցանց ներկայացումը նպաստում է նորարարության և տեխնոլոգիաների գործածմամբ հասանելիության և հաշվետվողականության բարձրացմանը:		
Հավակնություն	«Բաց տվյալների» սկզբունքի կիրառումը թույլ կտա Հայաստանի պետական բյուջեն առավել հասանելի ու ընկալելի դարձնել վերլուծաբանների, լրագրողների ու քաղաքացիների համար: Համակարգը թույլ կտա իրականացնել բյուջեի ծախսերի համեմատական վերլուծություն, գտնել օրինաչափություններ և բացահայտել խնդիրները: Երկարաժամկետ հատվածում գործիքը թույլ կտա ավելի արդյունավետ պլանավորում իրականացնել՝ հիմնված փաստահեն վերլուծությունների վրա:		
Պարտավորության կատարման ստուգելի և չափելի չափանիշներ		Մեկնարկի օր	Ավարտի օր
1. Մասնավոր ընկերությունների և քաղաքացիական հասարակության հետ քննարկումներ՝ աշխատանքների շրջանակը հստակեցնելու նպատակով:		2016թ. հոկտեմբեր	2017թ. հունվար
2. Տեխնիկական առաջադրանքի մշակում և գնումների գործընթացի անցկացում:		2017թ. փետրվար	2017թ. հունիս
3. «Բաց տվյալների» սկզբունքի վրա հիմնված «ինտերակտիվ բյուջե» համակարգի կատարելագործում՝ նաև ըստ ձևավորման աղբյուրների փաստացի եկամուտների ներկայացման հնարավորությամբ:		2017թ. հուլիս	2018թ. հունիս

4. «Բաց տվյալներ» պաշտոնական հայտարարագրերում. բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց գույքի, եկամուտների և փոխկապակցված անձանց հայտարարագրերի էլեկտրոնային համակարգի կատարելագործում

Պարտավորության մեկնարկի և ավարտի ժամկետները **2016թ. սեպտեմբեր - 2018թ. հունիս**		Նոր հանձնառություն
Լիազոր մարմինը		Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողով (համաձայնությամբ)
Լիազոր մարմնի պատասխանատու անձը		Արմեն Խուդավերդյան
Պաշտոնը, վարչությունը		ՀՀ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ
Էլ. հասցեն		armen.khudaverdyan@ethics.am
Հեռախոսահամարը		(+37410)5880795
Այլ շահագրգիռ մարմիններ	Այլ շահագրգիռ պետական մարմիններ	ՀՀ կառավարության աշխատակազմ
	Քաղաքացիական հասարակություն, մասնավոր հատված	«Հետք» (համաձայնությամբ), «Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ» ՀԿ (համաձայնությամբ)
Կարգավորման ենթակա խնդիրը		2012թ-ից բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց գույքի, եկամուտների և փոխկապակցված անձանց հայտարարագրերը հրապարակվում են ՀՀ կառավարության 2011թ. դեկտեմբերի 15-ի թիվ 1835-Ն որոշման պահանջներին համապատասխան՝ PDF ձևաչափով: 2015թ. Հանձնաժողովը հայտարարարագրերի էլեկտրոնային համակարգում ստեղծել է հաշվետվությունների համակարգ, որը հնարավորություն է տալիս ստանալու ինչպես հայտարարագիրը սահմանված ժամկետում չներկայացրած, այնպես էլ ժամկետից ուշ ներկայացրած անձանց մասին տեղեկատվությունը: Այն դեռևս կապակցված չէ Հանձնաժողովի www.ethics.am կայքէջի հետ և օգտվողի համար անհասանելի է: Արդյունքում գործող համակարգը օգտվողներին հնարավորություն է տալիս դուրս բերել «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ

	օրենքով սահմանված ժամկետներում հայտարարագիր չներկայացրած կամ ժամկետից ուշ ներկայացրած հայտարարատուների մասին տվյալներ, սակայն ոչ ամփոփ տեսքով (ցուցակների դուրսբերման հնարավորություն գործող համակարգը չի ընձեռում): Դրա հետ մեկտեղ, Հանձնաժողովի www.ethics.am կայքէջի «Հայտարարագրերի ռեեստր» բաժնում հայտարարագրերի որոնումն իրականացվում է պաշտոնատար անձի «Անուն, Ազգանուն», «Պաշտոն» և «Տարի» հայտանիշներով: Առկա են խնդիրներ՝ կապված ոչ միայն հայտարարագրերի տվյալներին հասանելիության և մատչելիության ապահովման, այլ նաև այդ տվյալների հետագա վերամշակման հետ: «Հայտարարագրերի ռեեստր» բաժինն օգտվողների, մասնավորապես՝ հետաքննող լրագրողների, հայտարարագրերի տվյալների ուսումնասիրություններ իրականացնողների համար դեռևս մատչելի չէ հետևյալ տեսանկյունից. հայտարարագրերից պահանջվելիք տվյալների ընտրության՝ ըստ կոնկրետ հայտանիշի, առանձին տարիների տվյալների շարքերի (դինամիկայի) ստացման ու վերլուծությունների:
Հիմնական նպատակը	Քաղաքացիական հասարակության համար մատչելի ու հասանելի դարձնել օրենքով սահմանված ժամկետներում հայտարարագիր չներկայացրած հայտարարատուների տվյալները, ինչպես նաև հնարավորություն ընձեռել ինտերակտիվ եղանակով համակարգից ստանալու հրապարակման ենթակա տվյալները էլեկտրոնային բաց ձևաչափով:
Պարտավորության հակիրճ նկարագրությունը	Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց հայտարարագրերի ֆորմատի համապատասխանեցում «բաց տվյալների» սկզբունքին, դրանց վերամշակման, վերլուծության, որոնման համակարգի կատարելագործում:
ԲԿԳ ո՞ր մարտահրավերից է բխում պարտավորությունը	Հանրային օրինավորության խթանում
Համապատասխանությունը ԲԿԳ արժեքներին	Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց հայտարարագրերի հրապարակումը

	«բաց տվյալների» սկզբունքով կխթանի տեղեկատվության հասանելիությունը և մատչելիությունը, ինչպես նաև կապահովի առավել բարձր հանրային հաշվետվողականություն:
Հավակնություն	Ակնկալվում է ՔՀ օժանդակությամբ ազդեցություն ունենալ հայտարարատուների կողմից հայտարարագրերի ներկայացման պարտականության կատարման գործընթացի վրա՝ բարելավելով ինչպես օրենքով սահմանված ժամկետում չներկայացված, այնպես էլ ուշ ներկայացված հայտարարագրերի վիճակագրությունը: Դրա հետ մեկտեղ, հայտարարագրերի ռեեստրի ինտերակտիվ գործիքի ներդրման արդյունքում Հանձնաժողովն ակնկալում է ՔՀ շահագրգիռ միավորումների կողմից ստանալ առավել փաստարկված առաջարկություններ ու դիմումներ այս կամ այն բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի կողմից «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքով սահանված գործունեության սահմանափակումների կամ շահերի բախման իրավիճակների, կամ էլ էթիկայի կանոնների առերևույթ խախտումների կամ այդ կապակցությամբ արձանագրված ռիսկերի վերաբերյալ:

Պարտավորության կատարման ստուգելի և չափելի չափանիշներ	Մեկնարկի օր	Ավարտի օր
1. Շահագրգիռ քաղաքացիական միավորումներին հանձնառության առաջարկության ներկայացում, նրանց կարծիքների ստացում, քննարկումների կազմակերպում, արդյունքների ամփոփում՝ օրենքով սահմանված ժամկետում հայտարարագիր չներկայացրած անձանց ցուցակների հրապարակման, Հանձնաժողովի կայքէջի «Հայտարարագրերի ռեեստր» բաժինը օգտվողների համար ինտերակտիվ դարձնելու ճանապարհով ծրագրային ապահովման մշակման վերաբերյալ:	2016թ. սեպտեմբեր	2016թ. դեկտեմբեր
2. 2016թ. հայտարարագիր չներկայացրած և սահմանված ժամկետից ուշ ներկայացրած անձանց ցուցակների հրապարակում Հանձնաժողովի կայքում:	2016թ. դեկտեմբեր	2017թ. մարտ
3. Հանձնաժողովի www.ethics.am կայքի «Հայտարարագրերի ռեեստր» բաժնի որոնողական համակարգի զարգացում, դրա՝ օգտվողի համար ինտերակտիվ	2017թ. մարտ	2018թ. հունիս

հասանելիության ապահովում, ծրագրային ապահովման մշակում և ներդնում:		

II. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԱՏՉԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ԽԹԱՆՈՒՄ

5. Համայնքային որոշումների պորտալ. Համայնքի ավագանու և համայնքի ղեկավարի որոշումների միասնական իրավական տեղեկատվական համակարգի ստեղծում		
Պարտավորության մեկնարկի և ավարտի ժամկետները **2016թ. սեպտեմբեր - շարունակական**		Նոր հանձնառություն
Լիազոր մարմինը		ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն
Լիազոր մարմնի պատասխանատու անձը		Աշոտ Գիլոյան
Պաշտոնը, վարչությունը		ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության աշխատակազմի տեղական ինքնակառավարման վարչության պետ
էլ. հասցեն		agiloyan@gmail.com
Հեռախոսահամարը		(+37410)511342
Այլ շահագրգիռ մարմիններ	Այլ շահագրգիռ պետական մարմիններ	ՀՀ մարզպետարաններ
	Քաղաքացիական հասարակություն, մասնավոր հատված	«Տեղեկատվական համակարգերի զարգացման և վերապատրաստման կենտրոն» ՀԿ (համաձայնությամբ), «Արմավիրի զարգացման կենտրոն» ՀԿ (համաձայնությամբ)
Կարգավորման ենթակա խնդիրը		Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետության համայնքների ավագանու և ղեկավարի որոշումներն էլեկտրոնային կերպով հրապարակվում են տարբեր պաշտոնական վեբ-կայքերում, մասնավորապես՝ ՀՀ համապատասխան մարզպետարանների վեբ-կայքերում՝ PDF ֆորմատով: Իրավական ակտին

	իղման անվանման մեջ հիմնականում նշվում են իրավական ակտի համարը և ընդունման ամսաթիվը, որը անհար է դարձնում այլ պարամետրերով օգտագործել «որոնել» գործիքը: Գոյություն չունի Հայաստանի Հանրապետության համայնքների ավագանու և ղեկավարի որոշումները էլետրոնային եղանակով հրապարակման մեկ միասնական հարթակ, ինչպես այլ իրավական ակտերի դեպքում է (www.arlis.am վեբ-կայքը): Սա օգտագործողի համար ստեղծում է դժվարություններ իրեն անհրաժեշտ իրավական ակտը գտնելու գործում:		
Հիմնական նպատակը	Ավագանու և համայնքի ղեկավարի որոշումների հասանելիության ապահովում, փնտրելու հնարավորության ստեղծում (պարզ և ընդլայնված որոնում), օգտագործման մատչելիության ապահովում, համայնքների գործունեության թափանցիկության բարելավում:		
Պարտավորության հակիրճ նկարագրությունը	«Բաց տվյալների» սկզբունքի հիման վրա համայնքի ավագանու և համայնքի ղեկավարի որոշումների հրապարակման միասնական իրավական տեղեկատվական համակարգի ստեղծում:		
ԲԿԳ ո՞ր մարտահրավերից է բխում պարտավորությունը	Հանրային ծառայությունների բարելավում, հանրային օրինավորության խթանում		
Համապատասխանությունը ԲԿԳ արժեքներին	Ավագանու և համայնքի ղեկավարի որոշումների՝ «բաց տվյալների» սկզբունքի հիման վրա հրապարակումը տեղեկատվության հասանելիության առումով նոր որակ է հաղորդում հանրային հաշվետվողականության արժեքի ներդրման և հետևողական զարգացման հարցում:		
Հավակնություն	Ավագանու և համայնքի ղեկավարի որոշումների հասանելիության ապահովում, համայնքների գործունեության թափանցիկության բարելավում, հաշվետվողականության և վստահության բարձրացում:		
Պարտավորության կատարման ստուգելի և չափելի չափանիշներ		Մեկնարկի օր	Ավարտի օր
1. Համայնքի ավագանու և համայնքի ղեկավարի որոշումների հրապարակման մեկ միասնական էլեկտրոնային հարթակի ստեղծում վերաբերյալ հնարավոր տեխնիկական		2016թ. սեպտեմբեր	2016թ. նոյեմբեր

լուծումների քննարկում քաղհասարակության և մասնավոր կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ:		
2. Համայնքի ավագանու և համայնքի ղեկավարի որոշումների հրապարակման մեկ միասնական էլեկտրոնային հարթակի ստեղծում՝ որոնման հնարավորությամբ:	2016թ. դեկտեմբեր	2018թ. հունիս
3. Համայնքային ծառայողների ուսուցման կազմակերպում և անցկացում:	2017թ. հուլիս	2017թ. դեկտեմբեր
4. Համայնքի ավագանու և համայնքի ղեկավարի նախկինում ընդունված որոշումների արխիվային բազայի ստեղծում:	2018թ. հունվար	Շարունակական

6. Հաշվետու լիցենզավորում. Պետական մարմինների կողմից տրամադրվող լիցենզիաների և ծանուցման ենթակա գործունեություն իրականացնող անձանց պետական միասնական էլեկտրոնային գրանցամատյանի ստեղծում		
Պարտավորության մեկնարկի և ավարտի ժամկետները **2016թ. օգոստոս – 2017թ. ապրիլ**		Նոր հանձնառություն
Լիազոր մարմինը		ՀՀ արդարադատության նախարարություն
Լիազոր մարմնի պատասխանատու անձը		Դիանա Ղազարյան
Պաշտոնը, վարչությունը		ՀՀ արդարադատության նախարարության աշխատակազմի հակակոռուպցիոն և քրեակատարողական քաղաքականության մշակման վարչության պետի տեղակալ
էլ. հասցեն		diana_ghazaryan@yahoo.com
Հեռախոսահամարը		(+37410)594157
Այլ շահագրգիռ մարմիններ	Այլ շահագրգիռ պետական մարմիններ	ՀՀ կառավարության աշխատակազմ, ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
	Քաղաքացիական	«Ներդաշնակ զարգացում» ՀԿ (համաձայնությամբ)

	հասարակություն, մասնավոր հատված	
Կարգավորման ենթակա խնդիրը		Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում պետական մարմինների կողմից տրամադրված լիցենզիաների և ծանուցման ենթակա գործունեություն իրականացնող անձանց վերաբերյալ միասնական գրանցամատյան չկա և լիցենզիայի առկայության, բացակայության կամ բնօրինակի հետ իսկության վերաբերյալ տեղեկատվությունը հնարավոր է ստուգել միայն թղթային եղանակով: Լիցենզիաները հրապարակվում են ընտրանքային սկզբունքով՝ դրանք տրամադրող լիազոր մարմինների համապատասխան պաշտոնական կայքերում: Միաժամանակ, պետական մարմինների կողմից անցկացվող մրցույթների կամ այլ միջոցառումների ժամանակ լիցենզիայի պարտադիր առկայության կամ դրա վավերականության ստուգման գործընթացն առավել դյուրին և արդյունավետ հնարավոր կլինի իրականացնել միասնական էլեկտրոնային համակարգի առկայության պարագայում, քանզի ստուգող կողմը, օգտվելով լիցենզիաների պետական միասնական էլեկտրոնային գրանցամատյանից, կարող է միայն լիցենզիայի համարը և ամսաթիվը մուտքագրելով, ստուգել լիցենզիայի առկայության և դրա վավերականության մասին տեղեկատվությունը:
Հիմնական նպատակը		Պետական մարմինների կողմից տրամադրվող լիցենզիաների և ծանուցման ենթակա գործունեություն իրականացնող անձանց պետական միասնական էլեկտրոնային գրանցամատյանի ստեղծումը կնպաստի լիցենզիաների տրամադրման գործընթացի, ծանուցման ենթակա գործունեության տեսակների վարչարարության առավել պարզեցմանը և հնարավոր կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցմանը:
Պարտավորության հակիրճ նկարագրությունը		Պետական մարմինների կողմից տրամադրվող լիցենզիաների և ծանուցման ենթակա գործունեություն իրականացնող անձանց միասնական էլեկտրոնային գրանցամատյանի ստեղծում և տրամադրված լիցենզիաների թվայնացում:

ԲԿԳ ո՞ր մարտահրավերից է բխում պարտավորությունը	Հանրային ծառայությունների բարելավում, հանրային օրինավորության խթանում
Համապատասխանությունը ԲԿԳ արժեքներին	Լիցենզիաների և ծանուցման ենթակա գործունեություն իրականացնող անձանց միասնական էլեկտրոնային գրանցամատյանի առկայությունը տեղեկատվության հասանելիության տեսանկյունից կարևոր խթան կհանդիսանա ոլորտի թափանցիկության, հանրային հաշվետվողականության և հանրային ծառայությունների մատուցման բարելավման տեսանկյունից
Հավակնություն	Պետական մարմինների կողմից տրամադրվող լիցենզիաների և ծանուցման ենթակա գործունեություն իրականացնող անձանց միասնական էլեկտրոնային գրանցամատյան առկայություն, որը կնպաստի հանրությանը՝ լիցենզավորվող գործունեությամբ զբաղվողների, լիցենզիաներում առկա տեղեկատվության հասանելիությանը և լիցենզիաների կեղծման ռիսկերի բացառմանը:

Պարտավորության կատարման ստուգելի և չափելի չափանիշներ	Մեկնարկի օր	Ավարտի օր
1. Իրականացնել միջազգային փորձի ուսումնասիրություն:	2016թ. օգոստոս	2016թ. հոկտեմբեր
2. Իրականացնել համապատասխան ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերում փոփոխությունների մշակում:	2016թ. սեպտեմբեր	2016թ. նոյեմբեր
3. Մշակել պետական մարմինների կողմից լիցենզիաների տրամադրման և ծանուցման ենթակա գործունեություն իրականացնող անձանց պետական միասնական էլեկտրոնային գրանցամատյան, համակարգչային ծրագիր (software) և ստեղծել էլեկտրոնային կայք:	2016թ. սեպտեմբեր	2017թ. մարտ
4. Թվայնացնել պետական մարմինների կողմից նախկինում տրամադրված բոլոր լիցենզիաները և դրանք ներառել միասնական էլեկտրոնային գրանցամատյանում:	2016թ. դեկտեմբեր	2017թ. մարտ
5. Համակցել էլեկտրոնային գրանցամատյանն այլ պետական էլեկտրոնային		

գրանցամատյանների, օրինակ՝ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի բազայի հետ (e-register):	2017թ. մարտ	2017թ. ապրիլ
6. Կազմակերպել լիցենզիա տրամադրող պետական մարմինների ներկայացուցիչների համար էլեկտրոնային միասնական գրանցամատյանի վարման առանձնահատկու-թյունների վերաբերյալ համապատասխան դասընթացներ:	2016թ. դեկտեմբեր	2017թ. մարտ

7. Open &Social. ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների մատչելիություն և իրազեկվածության բարձրացում		
Պարտավորության մեկնարկի և ավարտի ժամկետները **2016թ. նոյեմբեր – 2018թ. հունիս**		Նոր հանձնառություն
Լիազոր մարմինը		ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն
Լիազոր մարմնի պատասխանատու անձը		Արման Սարգսյան
Պաշտոնը, վարչությունը		Աշխատանքի և սոցիալական հետազոտությունների ազգային ինստիտուտի տնօրեն
էլ. հասցեն		ceo.arman.sargsyan@nilsr.am
Հեռախոսահամարը		(+374 10)208344
Այլ շահագրգիռ մարմիններ	Այլ շահագրգիռ պետական մարմիններ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն, ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն, ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն, ՀՀ պաշտպանության նախարարություն, ՀՀ սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն, ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն, ՀՀ ֆինանսների նախարարություն, ՀՀ արդարադատության նախարարություն, ՀՀ սփյուռքի նախարարություն

	Քաղաքացիական հասարակություն, մասնավոր հատված	«Վորլդ Վիժն Հայաստան» ՀԿ (համաձայնությամբ), «Ներդաշնակ հասարակություն» սոցիալական աշխատողների հայկական ասոցիացիա (համաձայնությամբ), «Ապավեն» ՀԿ (համաձայնությամբ), «Առաքելություն Հայաստան» ՀԿ (համաձայնությամբ), «Լիարժեք կյանք» ՀԿ (համաձայնությամբ), «Հայաստանի խուլերի միավորում» ՀԿ (համաձայնությամբ), «Հայաստանի կույրերի միավորում» ՀԿ (համաձայնությամբ), «Հույսի Կամուրջ» ՀԿ (համաձայնությամբ), «Փյունիկ» ՀԿ (համաձայնությամբ), «Հայկական կարիտաս» ՀԿ (համաձայնությամբ), «Հաշմանդամների հայկական ասոցիացիա» ՀԿ (համաձայնությամբ), ««ՍՕՍ» մանկական գյուղեր» ՀԲՀ (համաձայնությամբ), «Երեխաների աջակցության կենտրոն» հիմնադրամ (համաձայնությամբ), «ՀՕՖ» (համաձայնությամբ), «Արմավիրի զարգացման կենտրոն» ՀԿ (համաձայնությամբ)
Կարգավորման ենթակա խնդիրը		ՀՀ սոցիալական պաշտպանության ոլորտում իրականացվում են ավելի քան 80 պետական ծրագրեր, որոնց ապահովման ընթացակարգերը բազմազան են: Այս առումով կա սոցիալական ծառայությունների բիզնես գործընթացներն առավել մատչելի ձևով ու գործիքներով հանրությանն իրազեկելու և սոցիալական ծառայություններն առավել հասանելի դարձնելու անհրաժեշտություն, ինչը կապահովի նաև պետություն-քաղաքացի հարաբերությունների թափանցիկության և փոխվստահության բարձրացման միջոցով:
Հիմնական նպատակը		Open&Social» հանձնառության շրջանակներում մշակված ինովացիոն գործիքների՝ միջոցով կապահովվի հանրության առցանց մասնակցությամբ սոցիալական ծառայությությունների մանրամասնորեն դասակարգված և ինքնաշխատ ներկայացվող տեղեկատվության հասանելիությունը, սոցիալական ծառայությունների գնահատման գործընթացում հանրության մասնակցությունը, ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների ռեյտինգավորումը՝ ապահովելով սոցիալական ծառայությունների մատչելիության և իրազեկվածու-

	թյան բարձրացումը հանրության համար:		
Պարտավորության հակիրճ նկարագրությունը	«Open&Social» տվյալների հավաքագրման, համակարգման, վերլուծության և հասանելիության ապահովման վրա հիմնված գործիքի ներդրում , ինչպես նաև «114 թեժ գիծ» ծառայության «զանգի կենտրոն» ծառայության վերափոխում:		
ԲԿԳ ո՞ր մարտահրավերից է բխում պարտավորությունը	Հանրային ծառայությունների բարելավում, հանրային օրինավորության խթանում		
Համապատասխանությունը ԲԿԳ արժեքներին	Սույն հանձնառությամբ հանրային մասնակցությունն ապահովող գործընթացների շնորհիվ կբարձրանա պետության կողմից տրամադրվող ծառայությունների որակը, ինչպես նաև կմեծանա տեղեկատվության հասանելիությունը և կբարելավվի հանրային հաշվետվողականության մակարդակը		
Հավակնություն	Սոցիալական ծառայությունների որակի վերաբերյալ հետադարձ կապի շնորհիվ դրանց արդյունավետության բարձրացում, տեղեկատվության մատչելիության և հանրային մասնակցության ապահովում:		
Պարտավորության կատարման ստուգելի և չափելի չափանիշներ		Մեկնարկի օր	Ավարտի օր
1. Շահառուին՝ սոցիալական ծառայությունների վերաբերյալ թիրախավորված տեղեկատվության հասանելիության ապահովման նպատակով http://www.esocial.am ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների առցանց տեղեկատվական համակարգում «Open&Social» գործիքի ներդրում՝ ապահովելով շահառուի կողմից իրեն վերաբերող գործոնների ընտրությամբ՝ սոցիալական ծառայությունների տեղեկատվության ինքնաշխատ տրամադրում:		2016թ. նոյեմբեր	2018թ. հունիս
2. ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության կողմից պարբերաբար իրականացվող սոցիալական պաշտպանության ոլորտում մատուցվող ծառայությունների մոնիթորինգի և գնահատման հրապարակման ենթակա արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունների հրապարակում սոցիալական պաշտպանության ոլորտի		2017թ. հունվար	2018թ. հունիս

«Գիտելիքների կառավարման համակարգ»՝ www.elibsocial.am ռեսուրսում:		
3. Հարթակի ստեղծում, որտեղ հանրությանը հնարավորություն կտրվի կոնկրետ ծառայությանը և այդ ծառայությունը մատուցող կազմակերպությանը տալ բալային գնահատականներ, որոնց վերլուծության արդյունքում այդ ծառայությունները և սոցիալական պաշտպանության ոլորտում գործող կազմակերպությունները կունենան որոշակի ռեյտինգ: Շահառուների կարծիքների հիման վրա մատուցվող ծառայությունների վերանայում, աշխատանքային գործընթացների պարզեցում, ժամանակի կրճատում:	2017թ. դեկտեմբեր	2018թ. հունիս
4. ««Նորք» սոցիալական ծառայությունների տեխնոլոգիական և իրազեկման կենտրոն» հիմնադրամի կողմից մատուցվող ծառայությունների շրջանակի ընդլայնում՝ թեժ գծի ծառայությունը զանգի կենտրոն դարձնելու միջոցով, քաղաքացիներից ստացվող բողոքների և ահազանգերի գծով ներքին ուսումնասիրությունների իրականացում	2017թ. հուլիս	2018թ. հունիս

III. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՕՐԻՆԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԱՄՐԱՊՆԴՈՒՄ

<table>
<tr><th colspan="3">8. Մեկ պատուհան բանակում. ՀՀ զինկոմիսարիատներում «Մեկ պատուհանի» պիլոտային ծրագրի ներդրում</th></tr>
<tr><td colspan="2">Պարտավորության մեկնարկի և ավարտի ժամկետները
2016թ. սեպտեմբեր – 2018թ. հունիս</td><td>Նոր հանձնառություն</td></tr>
<tr><td colspan="2">Լիազոր մարմինը</td><td>ՀՀ պաշտպանության նախարարություն</td></tr>
<tr><td colspan="2">Լիազոր մարմնի պատասխանատու անձը</td><td>Ալիկ Ավետիսյան</td></tr>
<tr><td colspan="2">Պաշտոնը, վարչությունը</td><td>ՀՀ պաշտպանության նախարարի ավագ օգնական- ՀՀ պաշտպանության նախարարության մարդու իրավունքների և բարեվարքության աջակցման կենտրոնի պետ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Էլ. հասցեն</td><td>alik.avetisyan@pims.org</td></tr>
<tr><td colspan="2">Հեռախոսահամարը</td><td>(+37410)294519</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Այլ շահագրգիռ մարմիններ</td><td>Այլ շահագրգիռ պետական մարմիններ</td><td></td></tr>
<tr><td>Քաղաքացիական հասարակություն, մասնավոր հատված</td><td>«Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» ՀԿ, «Օգնություն և իրավունք» ՀԿ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Կարգավորման ենթակա խնդիրը</td><td>Զինկոմիսարիատների գործունեության շրջանակը բավականին բազմաբնույթ է, և որոշ հարցերում կա օրենսդրության կարգավորման հստակեցման անհրաժեշտություն: Այս փաստն անդրադառնում է զինկոմիսարիատների գործառույթների հստակության, մատուցվող հանրային ծառայությունների որակի, դրանց ժամկետների վրա՝ ազդելով հասարակության վստահության մակարդակի վրա: Դրա հետևանքն է ավելորդ վարչարարությունը, ինչպես նաև կոռուպցիոն ռիսկերի առկայությունը:
«Մեկ պատուհան» պիլոտային ծրագրի ներդրումը 2-3 զինկոմիսարիատներում հնարավորություն կտա փորձարկել դրա արդյունավետությունը վերոնշյալ</td></tr>
</table>

	խնդիրների և արհեստական խոչընդոտների վերացման տեսանկյունից:		
Հիմնական նպատակը	«Մեկ պատուհան» պիլոտային ծրագրի փորձարկման և հետագա ներդրման միջոցով՝ զինկոմիսարիատների աշխատանքում վարչարարության բարելավում և կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցում, զինկոմիսարիատի անձնակազմի հետ քաղաքացիների շփումների շրջանակի սահմանափակում, հայցվող տեղեկատվության/փաստաթղթերի տրամադրման ժամկետների կրճատում:		
Պարտավորության հակիրճ նկարագրությունը	«Մեկ պատուհան» պիլոտային ծրագրի իրականացում 2-3 զինկոմիսարիատներում:		
ԲԿԳ ո՞ր մարտահրավերից է բխում պարտավորությունը	Հանրային ծառայությունների բարելավում, հանրային օրինավորության խթանում		
Համապատասխանությունը ԲԿԳ արժեքներին	Զինկոմիսարիատներում «մեկ պատուհանի» ներդրմամբ՝ կբարձրանա տեղեկատվության հասանելիությունը և արժանահավատությունը, կնվազեն ծառայությունների տրամադրման հետ կապված ծախսերը և միաժամանակ կբարելավվի հանրային ծառայությունների որակը		
Հավակնություն	Վարչարարության և կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցում, գործընթացների պարզեցում և հստակեցում, հանրային վստահության բարձրացում:		
Պարտավորության կատարման ստուգելի և չափելի չափանիշներ		Մեկնարկի օր	Ավարտի օր
1. «Մեկ պատուհանին» վերաբերող գործառույթների շրջանակի հստակեցում:		2016թ. սեպտեմբեր	2017թ. նոյեմբեր
2. Զինկոմիսարիատների կարողությունների գնահատում և ընտրություն:		2016թ. դեկտեմբեր	2017թ. փետրվար
3. «Մեկ պատուհանի» ներդրում:		2017թ. մարտ	2018թ. հունիս
4. Հասարակական վստահության փոփոխության վերաբերյալ հետազոտություն (ըստ անհրաժեշտության):		2018թ. հունվար	2018թ. հունիս
5. Ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտերում փոփոխություններիվերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում (ըստ անհրաժեշտության):		2018թ. մարտ	2018թ. հունիս

Ցանկ N1

ԲԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆ/ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՐՐՈՐԴ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎԱԾ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐ

Մասնակից	**Կազմակերպություն**
1. Արմեն Խուդավերդյան	ՀՀ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողով
2. Նարե Դանիելյան	ՀՀ կառավարության աշխատակազմ
3. Հայկ Մալխասյան	ՀՀ կառավարության աշխատակազմ
4. Լիլյա Աֆրիկյան	ՀՀ կառավարության աշխատակազմ
5. Լիլյա Շուշանյան	ՀՀ կառավարության աշխատակազմ
6. Արամ Ասատրյան	ՀՀ կառավարության աշխատակազմ («Հանքարդյունաբերության ոլորտի թափանցիկության բարելավում» ծրագիր)
7. Լուսինե Թովմասյան	ՀՀ կառավարության աշխատակազմ («Հանքարդյունաբերության ոլորտի թափանցիկության բարելավում» ծրագիր)
8. Արման Սարգսյան	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն («Աշխատանքի և սոցիալական հետազոտությունների ազգային ինստիտուտ» ՊՈԱԿ)
9. Պետրոսյան Ռիմա	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության
10. Սարո Ծատուրյան	ՀՀ Առողջապահության նախարարություն (ՊԱԳ)
11. Դիանա Ղազարյան	ՀՀ արդարադատության նախարարություն
12. Անի Գալստյան	ՀՀ արդարադատության նախարարություն
13. Կարեն Հովհաննիսյան	ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն
14. Միքայել Սերեդա	ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն
15. Էդգար Մուղնեցյան	ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն (ՍՊՀՍԾ ՊՈԱԿ)
16. Կարեն Խզմալյան	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն
17. Հովհաննես	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն

Ուրֆալյան

18. Հայկ Այվազյան	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն
19. Ռուբեն Գևորգյան	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն
20. Անահիտ Խեչյան	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն
21. Տարոն Հակոբյան	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն
22. Լուսինե Վահրամյան	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն
23. Մարիա Սապոնջյան	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն
24. Լիլիթ Վարդանյան	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն
25. Վարդան Վարդանյան	ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարություն
26. Սյուզան Մակյան	ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն
27. Ալիկ Ավետիսյան	ՀՀ պաշտպանության նախարարություն (Մարդու իրավունքների և բարեվարքության աջակցման կենտրոն)
28. Աշոտ Գիլոյան	ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն
29. Գարեգին Մանուկյան	ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն
30. Արտաշես Ավագյան	ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
31. Վահե Մախտեսյան	ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
32. Գոռ Վարդանյան	ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
33. Արթուր Ալեքսանյան	ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
34. Մակիչ Խչեյան	ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
35. Ալբերտ Ալեքսանյան	ՀՀ ֆինանսների նախարարություն («Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ)
36. Անյուտա Օհանյան	ՀՀ ԿԱ պետական գույքի կառավարման վարչություն
37. Լյուդվիգ Գրիգորյան	ՀՀ ԿԱ պետական գույքի կառավարման վարչություն
38. Հովհաննես Մինասյան	«ԷԿԵՆԳ» ՓԲԸ
39. Թամարա Գևորգյան	ՀՀ հանրային հեռուստառադիոյի խորհուրդի «Հասարակական կարծիքի ուսումնասիրման կենտրոն» ՓԲԸ

40. Լիանա Դոյդոյան	«Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն»
41. Վարուժան Հոկտանյան	«Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոն» ՀԿ
42. Հերիքնազ Տիգրանյան	«Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոն» ՀԿ
43. Սոնա Այվազյան	«Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոն» ՀԿ
44. Թամարա Աբրահամյան	«Արազա» ՀԿ
45. Նարինե Մայյան	«Արազա» ՀԿ
46. Վարազդատ Սարգսյան	«Վորլդ Վիժն Հայաստան» միջազգային բարեգործական կազմակերպություն
47. Հայկ Թադևոսյան	«Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» ՀԿ
48. Հասմիկ Հարությունյան	«Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» ՀԿ
49. Կարեն Զադոյան	«Հայաստանի երիտասարդ իրավաբանների ասոցիացիա» ՀԿ
50. Արամ Մխիթարյան	«Հելիքս» ՍՊԸ
51. Արսեն Ստեփանյան	«Փրկեցեք երեխաներին» հիմնադրամ
52. Մարինա Մխիթարյան	ՄԱԿ-ի ԶԾ-ի «Կոլբա» նորարարական լաբորատորիա
53. Ալլա Բակունց	ՄԱԿ-ի ԶԾ
54. Հասմիկ Սողոմոնյան	Կոլբա նորարարական լաբորատորիա
55. Հեղինե Մանասյան	Հետազոտական ռեսուրսների կովկասյան կենտրոն
56. Նաիրա Առաքելյան	Արմավիրի զարգացման կենտրոն
57. Նինա Ավետիսյան	Ասիական Զարգացման Բանկ
58. Նաիրա Սուլթանյան	Մեծ Բրիտանիայի դեսպատուն
59. Փառանձեմ Խանգելդյան	Նոյեմբերյանի թիվ 2 մանկապարտեզ

60. Աշոտ Միրզոյան	"Սպառողների աջակցման կենտրոն" ՀԿ
61. Մարինե Մովսեսյան	Գործարար և ներդրումային ծրագրերի խորհրդական
62. Էմմա Բաղդասարյան	«Գյումրու քաղաքացիական երիտասարդական կենտրոն» ՀԿ
63. Լուսինե Կարապետյան	Վայքի համայնքային կենտրոն
64. Տաթև Ավագյան	«Բարերար կանայք» ՀԿ
65. Արեգ Կարապետյան	«Փոխվիր, աճիր, դարձիր» ՀԿ
66. Հասմիկ Մխիթարյան	««Գյումրու առաջընթաց» քաղաքացիական հասարակության զարգացման կենտրոն» ՀԿ
67. Կարեն Երզնկանյան	«Համայնքային զարգացման նորարարական կենտրոն» ՀԿ
68. Գրիշա Հովսեփյան	««Կոմպասս» գիտահետազոտական, կրթական և խորհրդատվական կենտրոն» ՀԿ
69. Լիանա Մանուսաջյան	«Պարզևենք ժպիտ» երիտասարդական ՀԿ
70. Հովհաննես Կուրօղլյան	«Կաթիլ» ՀԿ
71. Մարինե Խառատյան	«Tert.am» լրատվական կայք
72. Սամվել Մարտիրոսյան	Տեղեկատվական անվտանգության փորձագետ
73. Տիգրան Մաթևոսյան	Անհատ նախաձեռնող
74. Կառլ Ուլրբրիխտ	Փորձագետ